

Kils kommuns riktlinjer för

SERVERINGSTILLSTÅND OCH TILLSYN ENLIGT ALKOHOLLAGEN

TOBAKSTILLSTÅND OCH TILLSYN ENLIGT LAGEN OM TOBAK OCH LIKNANDE PRODUKTER

KONTROLL AV HANDEL MED VISSA RECEPTFRIA LÄKEMEDEL

Kils kommun

Postadress
Box 88
665 23 Kil

Besöksadress
Kommunhuset
Östra Torggatan 2D

Telefon +46 (0)554-191 00
Fax +46 (0)554-129 74
E-post kommun@kil.se

Bankgiro 109-6510
PlusGiro 12 21 10-0
Org.nr 212000-1751

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syftet med kommunala riktlinjer	3
Ansökan och handläggning	4
Handläggningstider	4
Rättsregel och riktlinjer	4
Kommunens informationsskyldighet	4
Rättsregel	4
Riktlinjer	4
Remissyttranden	5
Rättsregel	5
Riktlinjer	5
Olägenheter på grund av serveringsställets läge eller inriktning	7
Rättsregel och riktlinjer	7
Kommunens tillsynsverksamhet	7
Rättsregel och riktlinjer	7
Tillsynsplan	8
Tillsynsavgifter	9
Rättsregel och riktlinjer	9
Riktlinjer vid servering	9
Serveringstider	9
Rättsregel och riktlinjer	9
Kökskrav och matutbud	11
Rättsregel och riktlinjer	11
Ordning och nykterhet	11
Rättsregel och riktlinjer	11
Uteserveringar	12
Rättsregler och riktlinjer	12
Gemensamt serveringsutrymme	13
Rättsregler och riktlinjer	13
Villkor vid meddelande om serveringstillstånd	14
Rättsregler och riktlinjer	14
Tillfälligt tillstånd till allmänheten eller slutna sällskap	15
Rättsregler och riktlinjer	15
Pausservering	16
Rättsregler och riktlinjer	16
Folköl	17
Rättsregler och riktlinjer	17
Tobak	17
Rättsregler och riktlinjer	18
Receptfria läkemedel	19
Rättsregler och riktlinjer	19

Inledning

Lagstiftaren anser att kommunerna ska ha tydliga och aktuella riktlinjer som innehåller redogörelser både för vad som gäller enligt alkohollagen (2010:1622) och anslutande föreskrifter samt vilka hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsgivningen. Riktlinjerna bör vara politiskt förankrade och beslutade av kommunens ledning. De ska också vara kända hos allmänheten. Vidare ska riktlinjerna spegla kommunens nuvarande uppfattning och ambitionsnivå.

Statens folkhälsoinstitut tog 2012 fram en modell för hur kommunala riktlinjer ska utformas, vilka använts som grund för dessa riktlinjer.

Sedan den 1 januari 2011 gäller en ny moderniserad alkohollag. Alkohollagen utgör en av de bärande principerna i alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, hur och var servering av alkoholdrycker får ske. Reglerna har till syfte att begränsa den alkoholkonsumtion som kan vara skadlig t.ex. berusningsdrickande, allt för tidig alkoholdebut och andra olägenheter som exempelvis ordningsstörningar.

Alkohollagen är en skyddslag, vilket innebär att de sociala aspekterna ska lyftas fram. Alkohollagen utgår från ett synsätt där skyddet för människors hälsa går före företagsekonomiska eller näringspolitiska hänsyn. I de fall alkoholpolitisk hänsyn ställs mot företagsekonomisk ska alkoholpolitisk hänsyn ha företräde.

Det är värdefullt med restauranger där människor kan samlas för att äta, dricka och umgås. Alkoholpolitiken ska inte vara ett hinder för detta, men ska begränsa konsumtionen och motverka alkoholskador. Allmänna grundsatsen för serveringspolitiken har sedan länge varit att ordning, nykterhet och trevnad ska råda vid servering, och olägenheter motverkas.

SYFTET MED KOMMUNALA RIKTLINJER

Syftet med kommunala riktlinjer för serveringstillstånd är att skapa bra information för de som har för avsikt att ansöka om serveringstillstånd.

Syftet med kommunala riktlinjer är också att uppnå en likabehandling för de som ansöker om serveringstillstånd.

Genom riktlinjer kan Kils kommun informera allmänheten om kommunens lokala anpassning till alkohollagen (2010:1622), lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter och lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Ansökan och handläggning

HANDLÄGGNINGSTIDER

RÄTTSREGEL

Enligt 5 § alkoholförordningen (SFS 2010:1636) ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om det är nödvändigt på grund av utredningen får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökanden om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

RIKTLINJER

Kils kommun beräknar handläggningstiden från den dag en ansökan om serveringstillstånd är komplett och fastställd ansökningsavgift är betald. Handläggningstiderna räknas alltså från det att ansökningshandlingarna är kompletta, vilket också innebär att kunskapsprovet ska vara godkänt. Tiden kan variera beroende på myndighetsnämndens sammanträdesdatum, de remissvar som inkommer samt ofullständig ansökan. Det är den sökandes ansvar att se till att nödvändiga handlingar för beredande av ärendet lämnas in till kommunen.

Beslut om tillstånd fattas av myndighetsnämnden.

Ansökningsärenden som inte kompletteras, trots uppmaning från kommunen, för möjlighet till beslut avskrivs sex månader efter inkommen ansökan. Prövningsavgifter betalas inte tillbaka.

KOMMUNENS INFORMATIONSSKYLDIGHET

RÄTTSREGEL

Enligt 8 kap 9 § alkohollagen har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande författningar.

RIKTLINJER

På Kils kommuns hemsida www.kil.se finns information om alkohollagen, riktlinjer, blanketter och tillsynsavgifter. På hemsidan finns även möjlighet att göra vissa anmälningar och ansökningar om serveringstillstånd via kommunens e-tjänst.

Kommunen ombesörjer utbildning i ansvarsfull alkoholservering i samarbete med Karlstad kommun. Ambitionen är att erbjuda ett utbildningstillfälle per år.

Skriftlig information delges alla tillståndshavare när det sker förändringar i alkohollagen.

Alkohollagen finns att läsa i sin helhet via länk på www.kil.se.

INFORMATION OCH RUTINER OM KUNSKAPSPROV

Kunskapsprovet är indelat i fyra delar; alkoholpolitik, tillsyn, mat och utrustning samt servering. För att bli godkänd krävs 75 % rätt på varje delprov.

Om sökanden är en juridisk person, ska den eller de personer som har betydande inflytande och är aktiva i serveringsverksamheten göra prov. Kunskap ska redovisas hos 50 % hos dessa personer. I större företag där ägarna inte är involverade i den dagliga driften får det anses tillräckligt om kunskaper i alkohollagstiftningen finns hos de personer som arbetar operativt i ledande ställning.

Godkända provresultat är ett krav för att kommunen ska bevilja serveringstillstånd. Om sökande personer i bolaget inte klarat kunskapsprov inom tre gånger per person avslås ansökan. Sökande person har alltså tre försök på sig att klara provet. Den finns ingen karenstid för ny ansökan.

Sökanden har 90 minuter på sig att genomföra provet. Vid muntligt prov eller prov med tolk har sökanden 120 minuter på sig.

Information om aktuell avgift finns att läsa på kommunens hemsida www.kil.se

REMISSYTTRANDEN

RÄTTSREGEL

Enligt 8 kap 11 § alkohollagen ska kommunen hämta in polisens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till ett slutet sällskap. Kommunen ska också hämta in polisens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten. Enligt 8 kap 16 § alkohollagen ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt. Det kan även finnas anledning för kommunen att inhämta yttrande vid prövning av tillfälligt serveringstillstånd i slutet sällskap.

RIKTLINJER

Kils kommun skickar remisser till följande myndigheter/förvaltningar: Polismyndigheten, Förvaltningen, Räddningstjänsten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

Detta frågar kommunen efter:

Polismyndighetens yttrande bör särskilt avse om sökanden är lämplig att bedriva alkoholserving, om det finns hinder av ordningskaraktär för den sökta verksamheten ex närboendestörningar eller trafikstörningar samt ett ställningstagande till den sökta serveringstiden. Om det föreligger anmärkningar gentemot den sökande eller de personer som har betydande inflytande på verksamheten ska dessa redovisas.

Polismyndigheten skall även rapportera till kommunen om förhållanden som är av betydelse för tillsynsverksamhet.

Förvaltningen yttrande bör särskilt avse om det finns eventuella hinder för den sökta verksamheten eller risk för olägenheter som exempelvis störande ljud eller andra störningar av närboende. Yttrandet bör också redovisa om livsmedelsanläggningen är registrerad och om anmälan om livsmedelsverksamhet är gjord samt om nämnden lämnat slutbesked kring eventuell bygglovspliktig åtgärd.

Räddningstjänstens yttrande bör redovisa om serveringsstället uppfyller kraven enligt lagstiftningen om räddningstjänst, t.ex. att sökande har en plan gällande systematiskt brandskyddsarbete, samt uppgift om det antal personer som samtidigt får vistas i lokalerna.

Skatteverkets yttrande bör redovisa om sökanden, företaget och de personer som har betydande inflytande i verksamheten har fullgjort sina skyldigheter gentemot det allmänna. Har företaget registrerats i skattebasen för F-skatt, moms och som arbetsgivare. Har företaget och företrädarna redovisat och betalat skatter och avgifter i tid och är föreskrivna deklarationer avlämnade. Om det förekommit anmärkningar eller brister de senaste tre åren ska dessa redovisas.

Kronofogdemyndigheten bör redovisa om sökanden, företaget eller de personer som har betydande inflytande i verksamheten förekommer med skulder eller krav i Kronofogdens register.

Olägenheter på grund av serveringsställets läge eller inriktning

RÄTTSGEL

Enligt 8 kap. 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa, även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

Kommunen bör i sina riktlinjer ange vilka kriterier de tillämpar vid bedömningen, för att det ska bli tydligare för dem som ansöker om serveringstillstånd.

Kommunen måste ändå alltid individuellt bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet (Prop. 1994/95:89, sidan 61 och framåt).

RIKTLINJER

När det gäller olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl vill kommunen särskilt lyfta fram betydelsen och vikten av remissinstansernas yttranden, i första hand från polismyndigheten och miljö- och hälsoskyddsinspektör.

Vid tillståndsprövning ska Kils kommun göra en helhetsbedömning och särskilt titta på om det finns risk för störningar för omgivningen eller närboende, inriktningen på serveringsstället, är det ett ungdomsställe eller ligger det i närheten av en skola, idrottsanläggning, fritidsgård eller någon annan ungdomsmiljö som kommunen bör beakta. Andra miljöer som kan påverka beslutet gällande serveringstillstånd är närheten till annan känslig verksamhet eller om serveringsstället ligger i närheten av etablerade missbruks- eller brottsbelastade områden.

Kommunens tillsynsverksamhet

RÄTTSGEL

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföringen av alkoholdrycker framgår av 9 kap 2 § och 3 § alkohollagen.

Kommunens tillsynsansvar när det gäller rökfria miljöer, handel och marknadsföring av tobak och liknande produkter framgår av 7 kap. 3 och 4 § lagen om tobak och liknande produkter.

Enligt 20 § lagen om vissa receptfria läkemedel ska den kommun där detaljhandeln bedrivs kontrollera efterlevnaden av denna lag och av de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Läkemedelsverket har fått det övergripande tillsynsansvaret och sanktionsmöjligheterna. Kommunen ska rapportera funna brister till Läkemedelsverket som då kan vidta åtgärder

RIKTLINJER

Förebyggande tillsyn är kommunens arbete med informations- och utbildningsinsatser såsom utbildning i ansvarsfull alkoholserving, nätverksmöten mellan myndigheter samt kommunens arbete för att sprida kunskaper om hur alkohollagen ska omsättas i det praktiska arbetet på serveringsstället. I kommunens arbete är det av stor vikt att ha en dialog med företagen för att sprida kunskapen om hur alkohollagen ska omsättas i det praktiska arbetet.

Inre tillsyn innebär att kommunen, ofta tillsammans med andra myndigheter såsom Polismyndigheten och Skatteverket, arbetar med att granska om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Den inre tillsynen är administrativ och sker med stöd av remisser och underrättelser mellan berörda myndigheter.

Yttre tillsyn är den granskning som sker då kommunen besöker serveringsstället under pågående verksamhet, framför allt under kvällar och nätter för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Tillsyn kan också ske genom så kallad samordnad tillsyn när kommunen tillsammans med olika berörda myndigheter som polisen, skatteverket och räddningstjänsten gör en gemensam tillsyn på serveringsstället.

Brister som upptäcks i samband med inre och yttre tillsyn kan leda till att en utredning kring serveringstillståndet inleds och att nya remisser skickas till berörda myndigheter. Det kan också leda till förslag om sanktionsåtgärder.

En genomförd tillsyn ska dokumenteras. Om tillsynen leder till en utredning ska kommunen avsluta ärendet med ett beslut. De uppgifter som framkommit med anledning av tillsynen ska kommuniceras med tillståndshavaren.

TILLSYNSPLAN

I Kils kommuns tillsynsplan framgår att alla restauranger med stadigvarande serveringstillstånd bör få minst ett besök per år. Fler tillsynsbesök kan bli aktuellt

om behov föreligger. Hög prioritet får de tillståndshavare som har tillstånd för allmänheten och med ett återkommande nöjesutbud för unga eller för vuxna.

Av tillsynsplanen framgår också hur tillsynen av försäljningen av folköl, tobak och receptfria läkemedel ska genomföras.

TILLSYNSAVGIFTER

RÄTTSREGEL

Kommunen har enligt 8 kap 10 § alkohollagen rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har beviljats tillstånd för alkoholservering. Samma rätt föreligger enligt 8 kap. 2 § lag om tobak och liknande produkter. Kommunen har även rätt, enligt 23 § lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel, att ta ut en avgift för sin kontroll av detaljhandel som bedriver handel med vissa receptfria läkemedel. De avgifter som gäller fastställs av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen (2017:725).

RIKTLINJER

Kils kommuns riktlinjer och avgifter finns att läsa på kommunens hemsida www.kil.se. Tillsynsavgift betalas i samband med en nyansökan om serveringstillstånd. Alla tillståndshavare debiteras därefter en årlig tillsynsavgift som utgår med en grundavgift plus en rörlig avgift som baseras på den omsättning serveringsstället haft av sin försäljning av alkoholdrycker. De företag som säljer eller serverar folköl och/eller säljer tobak, e-cigaretter eller receptfria läkemedel debiteras en fast tillsynsavgift varje år.

Riktlinjer vid servering

SERVERINGSTIDER

RÄTTSREGEL

Bestämmelserna i 8 kap 19 § alkohollagen om serveringstider syftar främst till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Det framhålls att bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken och att social hänsyn därför ska gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Enbart den omständigheten att en konkurrerande restaurang redan fått utsträckt serveringstid behöver inte motivera bifall till en annan sökande.

Vid prövning av en restaurangs serveringstid ska beaktas om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning eller nykterhet, eller om det innebär en

särskild risk för människors hälsa, jämför 8 kap. 17 § alkohollagen. Lagstiftaren har härigenom avsett att särskilt markera att skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning och säkerhet ska stå i förgrunden vid prövning av sena serveringstider.

RIKTLINJER

Vid prövning av både stadigvarande och tillfälliga serveringstillstånd utgår Kils kommun från att normaltiden för alkoholservering är klockan 11.00 till 01.00 vilket stadgas i 8 kap 19 § alkohollagen.

Myndighetsnämnden kan besluta att serveringen ska avslutas tidigare om starka skäl talar emot en servering till klockan 01.00.

Myndighetsnämnden lägger stor vikt på vad polismyndigheten och miljö- och hälsoskyddsinspektör svarar i sina remissyttranden när det gäller serveringstider, framför allt när det gäller tider efter normaltiden 11.00–01.00.

När det gäller serveringstider finns två olika tider i Kils kommun. Normaltiden är 11.00–01.00, utöver normaltiden finns även möjlighet till klockan 02.00. Eftersom sena serveringstider är ett undantag i lagtexten ska prövningen vara mycket restriktiv.

För stadigvarande serveringstillstånd finns möjligheten att ansöka om förlängt serveringstid till klockan 02.00 i samband med offentlig tillställning/dans. Det innebär att serveringsstället ska ansöka om offentlig tillställning hos polismyndigheten och få tillstånd därifrån. Vad en offentlig tillställning är regleras i ordningslagen, SFS 1993:1617, andra kapitlet. Polismyndigheten villkorar att serveringsstället måste ha ett visst antal av polisen förordnade ordningsvakter. Serveringstid till klockan 02.00 gäller enbart de kvällar som dans anordnas.

Vid tillfälligt serveringstillstånd till allmänhet där målgruppen är vuxna, över 25, ges samma möjlighet till att ansöka till klockan 02:00 som vid stadigvarande serveringstillstånd.

För tillfälliga serveringstillstånd till slutet sällskap kan serveringstid till kl. 02.00 medges.

En ansökan om senare serveringstid än klockan 01.00 kan avslås om;

- Polismyndigheten avstyrker med hänvisning till risk för ordningsstörningar på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning.
- Miljö- och hälsoskyddsinspektör avstyrker med hänvisning till att närboende riskerar att utsättas för buller eller andra typer av störningar på grund av serveringsställets läge.

- Restaurangen är belägen i ett renodlat bostadsområde.
- Myndighetsnämnden vid en samlad bedömning finner att risken för störningar eller andra olägenheter på grund av serveringsställets verksamhet eller läge motiverar ett avslag.

KÖKSKRAV OCH MATUTBUD

RÄTTSREGEL

I 8 kap 15 § alkohollagen stadgas att stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller för tillstånd till servering i slutet sällskap.

RIKTLINJER

En grundläggande förutsättning för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten är att myndighetsnämnden registrerat serveringslokalen som livsmedelsanläggning. Servering av tillredd mat ska vara grunden för verksamheten, serveringen av alkoholdrycker är ett komplement.

I Kils kommun gäller att ett serveringsställe med stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten ska ha en varierad meny och kunna servera minst tre förrätter, fem huvudrätter och tre efterrätter fram till klockan 23.00. Efter 23.00 kan matutbudet begränsas. Serveringspersonalen ska då, fram till serveringstidens utgång, kunna servera minst tre rätter från en enklare meny.

Kökskravet bortfaller vid tillfälliga tillstånd och när det gäller slutna tillstånd. Matkravet gäller dock alltid. Vid tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten ska serveringen erbjuda minst tre tillredda maträtter, vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap ska det finnas minst en tillredd maträtt.

ORDNING OCH NYKTERHET

RÄTTSREGEL

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kap i alkohollagen, bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kapitlet samma lag. I lagens 1 kap 11 § andra stycket står det att försäljning kallas servering om drycken förtärs på stället. Bestämmelserna i 3 kap om försäljning är därför tillämpliga även vid servering.

3 kap 5 § och 8 kap 20 § handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Enligt 3 kap 5 § ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kap 20 § ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

RIKTLINJER

Ordning och reda samt nykterhet ska råda såväl inne på ett serveringsställe som i dess omedelbara närhet. Även ordningsproblem som inte är direkt orsakad av alkoholförtäring ska undvikas.

Näringsidkare eller arrangörer som söker serveringstillstånd ska visa att de har de kunskaper som alkohollagen stadgar genom att hos Kils kommun avlägga Folkhälsomyndighetens kunskapsprov. Kils kommun erbjuder också krögare serveringspersonal och ordningsvakter att, på eget eller arbetsgivarens initiativ, genomgå en utbildning i ansvarsfull alkoholserving.

Kils kommun anser inte att det är förenligt med kravet på återhållsamhet i alkoholservingen, om serveringspersonalen inte behåller kontrollen på servingen genom att vid samma tillfälle servera större mängder alkohol till en person eller till en mindre grupp människor. Kils kommun anser därför att det inte bör förekomma försäljning av så kallade helrör med sprit, ölhinkar, shotsbrickor, pump på serveringsbord och liknande.

Kommunen kan besluta att serving skall kunna ske endast i bordsserving i hela eller delar av en serveringslokal. Beslutet grundar sig på risk för oordning och onykterhet.

Vid tillfällig serving till allmänheten bör servingstillståndet begränsas till att endast gälla serving av vin, starköl och annan jäst alkoholdryck.

UTESERVERINGAR

RÄTTSREGLER

Enligt 8 kap 14 § alkohollagen ska ett servingstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme. Det gäller även en uteserving som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare servingtider på en uteserving än de tider som gäller inomhus. Kommunen kan även ställa villkor för vid vilken tidpunkt en uteserving ska vara utrymd.

RIKTLINJER

På en uteservering gäller normalt samma regler och serveringstider som för serveringsstället i övrigt. Vid tillståndsprövningen lägger Kils kommun vikt vid förhållanden som kan innebära särskild risk för framför allt ordningsproblem eller störningar av närboende. Myndighetsnämnden kan därför besluta om särskilda krav kring uteserveringens utformning och serveringstider.

En uteservering definieras som en öppen avgränsad yta på mark eller golv med eventuell bakvägg i direkt anslutning till restauranglokalen. Om uteserveringen är överbyggd med tak och väggar till mer än 50 % räknas den som en fast eller tillfällig utbyggnad. Det är tillståndshavarens ansvar att se till att uteserveringens utformning överensstämmer med eventuella krav i bygglov eller i lokala ordningsregler.

För att en ansökan om servering av alkoholdrycker på uteservering ska godkännas krävs att;

- Uteserveringen ligger i omedelbar anslutning till restauranglokalen och är tydligt avgränsad med staket eller liknande anordningar.
- Uteserveringen ska vara överblickbar från restauranglokalen, alternativt bemannad, när alkoholservering pågår där.
- Om uteserveringen är skild från restauranglokalen med en trottoar eller annan allmän yta får servering bara ske genom bordsservering.
- Om uteserveringen till minst 50 % är täckt med tak gäller, i enlighet med 2 § 5 punkt tobakslagen, att rökning är förbjuden på hela uteserveringen.

En servering som är belägen på ett område som inte är i omedelbar närhet av själva serveringsstället, så kallad satellitservering, ges inte serveringstillstånd

GEMENSAMT SERVERINGSUTRYMME

RÄTTSREGLER

8 kap 14 § andra stycket alkohollagen ger möjligheter för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som ansöker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslut om ett gemensamt serveringsutrymme.

RIKTLINJER

Vid en ansökan om gemensamt serveringsutrymme prövas denna särskilt. De företag som ansöker om serveringstillstånd på en gemensam serveringsyta ska ha samma nivå på sina grundtillstånd och samma serveringstider.

Den gemensamma serveringsytan ska vara tydligt markerad och överblickbar från alla restauranger som delar serveringsytan. Kommunen kan ställa krav på att alkoholservice på den gemensamma serveringsytan bara får ske genom bordsservice.

Möjligheten att få ett särskilt tillstånd till att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme gäller både för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten och tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten.

VILLKOR VID MEDDELANDE OM SERVERINGSTILLSTÅND

RÄTTSREGLER

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

RIKTLINJER

I samband med ett beslut om stadigvarande eller tillfälligt serveringstillstånd kan Kils kommun besluta om särskilda villkor efter vissa klockslag, för vissa typer av serveringslokaler eller vid olika typer av evenemang. Villkor ställs för att motverka risken för störningar, oordning, skadeverkningar, överservice och liknande.

Kommunen kan till exempel besluta att tillståndshavaren ska anlita förordnade ordningsvakter efter vissa klockslag eller vid olika typer av evenemang om serveringsstället varit känt för oroligheter, stökig omgivning eller känd ungdomssamlingsplats. Kommunens villkor är oberoende av Polismyndighetens eventuella villkor enligt ordningslagen.

Kommunen kan villkora om bordsservice i hela eller delar av bordsservicen. Beslutet grundar sig på överblickbarheten och för att motverka risk för oordning, onykterhet. Villkor om bordsservice om man inte kan nå uteservicen utan att beträda allmän plats (t.ex. korsa gångbana).

Kommunen kan kräva att serveringspersonal genomgår utbildning i ansvarsfull alkoholserving om serveringsstället riktar sig till en ungdomlig publik eller om serveringsstället visat brister vad gäller ålderskontroll eller överservering.

TILLFÄLLIGT TILLSTÅND TILL ALLMÄNHETEN ELLER SLUTNA SÄLLSKAP

RÄTTSREGLER

Enligt 8 kap 2 § alkohollagen kan ett serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller slutet sällskap. Tillståndet kan vara stadigvarande eller avse enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Enligt 8 kap 15 § tredje stycket får tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap.

RIKTLINJER

Tillfällig servering förutsätter att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet. Tillfälliga tillstånd till allmänhet kan till exempel vara servering i samband med marknader, mässor, festivaler och liknande. Alkoholservingen ska ingå i ett evenemang. Evenemanget ska inte ha som huvudpunkt att servera alkohol utan alkoholen ska vara ett komplement till den mat som serveras. Serveringstiden ska vara relaterad till arrangemanget. Normalt medges tillfälliga tillstånd under högst 5-7 dagar per arrangemang. Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med vad som framgår av 8 kap. 12 § alkohollagen.

En förutsättning för tillstånd är att kraven från övriga myndigheter vad gäller t.ex. myndighetsnämndens krav på livsmedelshantering och brand är uppfyllda och att rätten att disponera marken kan styrkas.

Stor återhållsamhet gäller för serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang som riktar sig till ungdomar upp till 20 år. Vid prövning görs en samlad bedömning av arrangemangets inriktning och målgrupp, till exempel val av musik och artist och utformning av marknadsföring. Serveringslokalen eller serveringsytan där den tillfälliga serveringen bedrivs ska vara överblickbar, tydligt avgränsad med staket eller liknande anordning samt försedd med ett tillfredställande antal sittplatser. Serveringsytan bör i möjligaste mån särskiljas från arrangemangsområdet för att möjliggöra överblickbarheten och därmed minska risken för överservering och langning.

Kommunen ska vara restriktiv vid bedömning av serveringens omfattning, servering av spritdrycker medges normalt inte vid tillfällig servering till allmänheten. Eventuella undantag prövas individuellt vid varje tillfälle.

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten kan gälla enstaka tillfälle eller enstaka tidsperiod.

Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap kan endast omfatta en dag i taget och det kan meddelas till samma arrangör vid högst 12 tillfällen under ett år.

Tillstånd till slutet sällskap kan meddelas för servering i förening, företag eller annat slutet sällskap. Underlag för prövningen är för en förening t.ex. stadgar, verksamhetsberättelse och styrelseprotokoll som visar styrelsens sammansättning och vem som tecknar förening. För ett företag är underlaget registreringsbevis.

För att det ska kunna vara fråga om ett slutet sällskap krävs att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget. Det är alltså inte fråga om ett slutet sällskap om till exempel medlemskap kan lösas i entrén till den aktuella tillställningen. Vidare krävs att det finns ett gemensamt intresse eller annat innehållsmässigt samband.

PAUSSERVERING

RÄTTSREGLER

Enligt 8 kap 15 § fjärde stycket får tillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert meddelas utan krav på matservering.

RIKTLINJER

Teatrar eller konsertlokaler får meddelas tillstånd till servering av vin, starköl och annan jäst alkoholdryck under pauser i föreställning utan krav på matservering.

Utifrån risken för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet bör kraven på servering i teater och konsertlokal ställas relativt högt. Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med vad som framgår av 8 kap. 12 § alkohollagen.

Tillstånd ges endast till det som i strikt mening bedöms som teater eller konsertverksamhet. Teaterns eller konsertverksamhetens uppläggning och karaktär skall redovisas för att verksamhetens faktiska innehåll skall kunna bedömas.

Vid prövningen görs en samlad bedömning av verksamhetens inriktning. Endast en verksamhet som kan anses huvudsakligen vända sig till en publik över 20 år ska erhållas tillstånd.

För teater- eller konsertlokal som saknar en etablerad permanent verksamhet kan endast tillstånd meddelas för enstaka tillfälle eller för tidsperiod då gästspel förekommer.

Folköl

RÄTTSREGLER

Servering av folköl regleras i 8 kap 8 § alkohollagen. Serveringslokalen ska vara registrerad eller godkänd för sitt ändamål. Servering av folköl får inte påbörjas innan anmälan gjorts till kommunen. Företaget ska ha upprättat ett egenkontrollprogram för verksamheten. Försäljning av folköl regleras i 5 kap 5 § alkohollagen. Försäljningslokalen ska vara en registrerad eller godkänd livsmedelsanläggning. Verksamheten ska vara anmäld till kommunen innan försäljning påbörjas. Företaget ska ha upprättat ett egenkontrollprogram för verksamheten.

RIKTLINJER

Servering av folköl ska bedrivas på ett sådant sätt att måttfullhet och god ordning råder i och kring serveringsstället. Serveringspersonalen ansvarar för att minderåriga eller berusade personer inte blir serverade folköl.

Försäljning av folköl får ske i en butikslokal där det samtidigt bedrivs försäljning av egentliga matvaror i en betydande omfattning. Varusortimentet ska bestå av mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker, frukt och ett brett utbud av konserver och djupfrysta matvaror. Marknadsföring av folköl får inte dominera verksamheten utan den ska utgöra en mindre del av exponeringen och försäljningen av livsmedel i övrigt.

Gällande åldersgräns ska vara tydligt angiven vid exponeringsställe och kassor. Kils kommun rekommenderar att säljare av tobaksvaror alltid kräver att kunden legitimerar sig om denne bedöms vara under 25 år.

Företag som anmält att de serverar eller säljer folköl ska i samband med anmälan lämna en kopia på sitt egenkontrollprogram.

Myndighetsnämnden har också i uppdrag att regelbundet kontrollera att gällande regler för servering, försäljning och marknadsföring följs. Tillsynsbesök genomförs enligt fastställd tillsynsplan eller då det är påkallat.

Tobak och liknande produkter

Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter är en skyddslagstiftning. Den har tillkommit på grund av de hälsorisker och olägenheter som är förbundna med bruk av tobak och exponering av tobaksrök. Folkhälsomyndigheten har det övergripande ansvaret för föreskrifter och allmänna råd i det nationella arbetet

kring tobaksförsäljning och förebyggande arbete kring tobaksbruk. Kommunen har ansvaret för att handlägga tobakstillstånd och det omedelbara ansvaret för tillsynen av lagens bestämmelser kring försäljning av tobak och liknande produkter, åldersgränser, marknadsföring på säljstället och rökfria miljöer.

RÄTTSREGLER

5 kap., 1-2 §, endast den som har tillstånd får bedriva detaljhandel eller partihandel med tobaksvaror. Ett tillstånd får beviljas endast den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag.

Enligt 5 kap. 15 § får en näringsidkare som har säte eller fast driftställe för näringsverksamhet i Sverige inte bedriva detaljhandel med elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare utan att först ha anmält försäljningen till den kommun där försäljningen ska ske.

Med stöd av 7 kap. 3-4 § utför kommunen tillsyn av försäljningsställen av tobak och liknande produkter samt rökfria miljöer

RIKTLINJER

Beslut om tillstånd fattas av myndighetsnämnden. Kils kommun beräknar handläggningstiden från den dag en ansökan om tillstånd för försäljning av tobak är komplett och fastställd ansökningsavgift är betald. Tiden kan variera beroende på myndighetsnämndens sammanträdesdatum, de remissvar som inkommer samt ofullständig ansökan. Det är den sökandes ansvar att se till att nödvändiga handlingar för beredande av ärendet lämnas in till kommunen.

Kommunens tillsyn av tobaksförsäljning och försäljning av e-cigaretter ska utgöra en del av det förebyggande arbetet. Tillsynsbesök genomförs enligt fastställd tillsynsplan eller då det är påkallat. Vid tillsynsbesöken granskas bland annat egenkontrollprogram, rutiner och marknadsföring. Ett viktigt krav är att butiker och försäljningsställen följer lagen, och särskilt beaktar att tobaksvaror och e-cigaretter inte får säljas eller lämnas ut till minderåriga.

En kopia på egenkontrollprogrammet ska lämnas in tillsammans med ansökan om försäljningstillstånd av tobaksvaror alternativt i samband med anmälan om försäljning av e-cigaretter.

Kils kommun rekommenderar att säljare av tobaksvaror alltid kräver att kunden legitimerar sig om denne bedöms vara under 25 år.

Kommunens tillsyn av rökfria miljöer, är också en del av det förebyggande arbetet och stor vikt läggs vid rökfria skolgårdar och rökfria serveringsmiljöer.

Receptfria läkemedel

Enligt lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel får näringsidkare, efter anmälan till Läkemedelsverket, bedriva detaljhandel med vissa receptfria läkemedel på andra försäljningsställen än öppenvårdsapotek. Kommunen ska enligt lagen kontrollera efterlevnaden av regelverket och Läkemedelsverket har det övergripande tillsynsansvaret och sanktionsmöjligheterna. Kommunen ska rapportera funna brister till Läkemedelsverket som då kan vidta åtgärder. Ett av kraven som ställs på den som säljer läkemedel är att man måste förvissa sig om att konsumenten har fyllt 18 år. Nikotinläkemedel får inte säljas om man misstänker att läkemedlet kommer att lämnas över till någon som inte fyllt 18 år (d.v.s. langning).

RÄTTSREGEL

För att näringsidkare skall få bedriva detaljhandel med vissa receptfria läkemedel krävs att en anmälan gjorts till Läkemedelsverket. Läkemedelsverket skall underrätta kommunen när en anmälan inkommit. Läkemedelsverket skall även underrätta kommunen när en avanmälan gjorts av en näringsidkare. Receptfria läkemedel får inte säljas eller lämnas ut till den som inte fyllt 18 år. Enligt lagen är det straffbart att dels bedriva detaljhandel med receptfria läkemedel utan att först ha anmält handel, dels att tillhandahålla receptfria läkemedel till den som inte fyllt 18 år.

RIKTLINJER

Kommunen skall kontrollera att en näringsidkare som säljer receptfria läkemedel gjort anmälan, inte säljer eller lämnar ut till den som är under 18 år, att egenkontrollprogram finns, att läkemedel som inte förvaras inlåsta förvaras under direkt uppsyn av personalen. Tillsynsbesök genomförs enligt fastställd tillsynsplan eller då det är påkallat.

Kils kommun rekommenderar säljarna att kräva legitimation av alla som ser ut att vara under 25 år.